

КОНЦЕПТУАЛЬНО-ПОВЕДІНКОВІ ОСНОВИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ НЕОІНДУСТРІАЛЬНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ НА ЗАСАДАХ РЕІНЖІНІРИНГУ

В. М. Проценко, к. е. н., професор, Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», protsenko_dinz@ukr.net, orcid.org/0000-0003-4299-1298

Методологія дослідження. Завдяки методам узагальнення та систематизації теоретичних положень щодо формування концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації на засадах реінжинірингу виявлено необхідність реалізувати можливість швидкої адаптації підприємств до нових вимог споживачів, будувати процеси таким чином, щоб отримати максимальний ефект з мінімальними фінансовими та трудовими витратами, що буде характеризуватися стрибкоподібним поліпшенням показників роботи.

Результати. Автором визначено, що сутність концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації на засадах реінжинірингу полягає в освоєнні нововведень для забезпечення конкурентоспроможності продукції і в кінцевому рахунку – розвитку підприємства. Показано, що економічна поведінка таких підприємств має бути спрямована на досягнення стратегічних цілей за рахунок оптимізації результативності діяльності через організацію на основі упорядкування горизонтальних зв'язків в структурі інтенсифікації управління.

Новизна. Запропоновано сучасний концептуально-поведінкові основи інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації. Визначено результати ефективної економічної поведінки підприємств залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації після проведення реінжинірингу.

Практична значущість. Визначено, що реінжиніринг використовують при формуванні економічної поведінки в тих випадках коли необхідно прийняти управлінське рішення щодо реорганізації діяльності, а саме: проведення ґрунтовних перетворень, реструктуризації, зміні існуючих систем управління на інноваційно-креативні тощо. Промислове підприємство залізничного транспорту, що бажає поліпшити свої позиції на ринку, повинно вдосконалювати або впроваджувати інноваційні технології та способи організації їх діяльності.

Ключові слова: промислові підприємства залізничного транспорту; економічна поведінка підприємств; інтенсифікація управління; реінжиніринг; неоіндустріальна модернізація.

Постановка проблеми. Промислові підприємства залізничного транспорту, які функціонують завдяки процесному управлінню стикаються з проблемами від яких залежить результат роботи та їх рівень прибутковості. В сучасних умовах господарювання керівництву промислових підприємств залізничного транспорту необхідно

активно реагувати на перманентні зміни та вносити корективи в свою діяльність за допомогою використання технологій реінжинірингу. Головна мета реінжинірингу – реалізувати можливість швидкої адаптації промислових підприємств залізничного транспорту до нових вимог споживачів, будувати процеси таким чином, щоб отримати

максимальний ефект з мінімальними фінансовими та трудовими витратами, що буде характеризуватися стрибкоподібним поліпшенням показників роботи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питаннями формування концептуальних основ інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств в умовах неоіндустріальної модернізації на засадах реінжинірингу займалися: Ю. Волинчук [1], В. Давиденко та Н. Шевченко [2], І. Кривовязюк та Ю. Кулик [3], О. Попов [4], В. Прохорова [5], М. Робсон [6], О. Солодка [7], М. Хаммер [8], М. Шапот та Е. Попов [9] та інші.

Аналіз наукових праць свідчить про те, що необхідно проводити додаткові дослідження в напрямку формування концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації на засадах реінжинірингу в сучасних умовах господарювання.

Формулювання мети статті. Метою даної статті є формування концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації на засадах реінжинірингу в сучасних умовах господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Незважаючи на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, промислові підприємства залізничного транспорту продовжують за інерцією підтримувати застарілі підходи до управління. Тому керівництву промислових підприємств залізничного транспорту необхідно змістовно переглядати способи організації та ведення діяльності і використовувати інноваційні підходи, що дозволять впровадити нові технології і використати креативний людський ресурс це є основою для використання інструментів реінжинірингу.

Концепцію реінжинірингу використовують при формуванні економічної поведінки в тих випадках коли необхідно прийняти управлінське рішення щодо реорганізації діяльності, а саме: проведення ґрунтовних перетворень, реструктуризації, зміні існуючих систем управління на інноваційно-креативні тощо. Промислове підприємство

залізничного транспорту, що бажає поліпшити свої позиції на ринку, повинно вдосконалювати або впроваджувати інноваційні технології та способи організації їх діяльності.

Для цього можна використовувати консалтинг, який досліджує минулий досвід, погляди фахівців, аналогії, полягає на евристичних оцінках та порівнянні думок або використання альтернативної креативної інженерної діяльності. Цей підхід гарантує отримання ефективного результату до інтенсифікації управління економічною поведінкою підприємств за умови дотримання правил і використання методик застосування концептуальних інструментів реінжинірингу, що надасть можливість контролювати виконання запропонованих рішень і оцінювати їх доцільність.

Інжиніринг – це набір прийомів і методів, які підприємство використовує для проектування бізнесу у відповідності зі своїми цілями [1, 3, 11].

Реінжиніринг – це фундаментальне переосмислення і радикальне перепроєктування ділових процесів для досягнення різких, стрибкоподібного поліпшення головних сучасних показників діяльності підприємства, таких, як вартість, якість, сервіс і темпи (термін «реінжиніринг» ввів М. Хаммер) [2, 7, 8, 11].

В науковій літературі виокремлюють види реінженірингу:

– еволюційний (часткова або повна переробка поточної діяльності промислових підприємств залізничного транспорту, без переходу на інший вид діяльності, спрямовання на оптимізацію діяльності та впровадження нових елементів в рамках існуючої структури і діяльності підприємства);

– революційний (повне перепроєктування промислових підприємств залізничного транспорту для формування нових видів діяльності. Створення нових підрозділів і структурних одиниць тощо. Цей вид реінжинірингу впроваджується при банкрутстві або в часи глибокої кризи).

Концептуально-поведінкові основи інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації на

засадах реінжинірингу містять основні напрями (рис.1):

– фундаментальний процес (необхідно переглянути поточні правила та положення функціонування промислових підприємств залізничного транспорту, які виявляються застарілими, помилковими або недоречними для досягнення стратегічних цілей їх розвитку);

– радикальний процес (координальні зміни існуючої системи, а не тільки часткові перетворення, тобто в ході радикального процесу використовуються інноваційно-креативні засоби виконання роботи);

– стрибкоподібний процес (доцільно використовувати тільки в тих випадках, коли потрібно досягти різкого поліпшення показників діяльності промислових підприємств залізничного транспорту шляхом заміни застарілих методів управління інноваційними).

Принципи, які були запропоновані Адамом Смітом, не відповідають умовам сучасної неоіндустріальної модернізації, тому що сучасна продукція повинна бути орієнтована в основному на конкретні групи споживачів. Виробники повинні бути добре освіченими до вимог споживачів, бути відповідальними та прагнути до вирішення складних завдань, тому, що ринок представляє ширший асортимент продукції та послуг, а конкурентна боротьба - агресивною.

Таким чином, сутність концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації на засадах реінжинірингу полягає в освоєнні нововведень для забезпечення конкурентоспроможності продукції і в кінцевому рахунку – розвитку підприємства.

Економічна поведінка промислових підприємств залізничного транспорту повинна бути спрямована на досягнення стратегічних цілей, за рахунок оптимізації результативності діяльності за рахунок організації на основі упорядкування горизонтальних зв'язків в структурі інтенсифікації управління.

Проект реінжинірингу на промислових підприємствах залізничного транспорту включає чотири етапи:

– розробка засобу-бачення майбутнього промислових підприємств залізничного транспорту (будується проект необхідного розвитку для досягнення стратегічних цілей);

– аналіз існуючого стану промислових підприємств залізничного транспорту (проводиться дослідження діяльності і формуються плани роботи в конкретний момент);

– розробка нового бізнесу промислових підприємств залізничного транспорту (створюються нові або змінюються існуючі процеси, тестуються інноваційні процеси);

– впровадження проекту нового бізнесу промислових підприємств залізничного транспорту (формується нові напрями розвитку).

Важливим є те, що при формуванні концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації розглянуті етапи виконуються не послідовно, а частково паралельно, також деякі з них можуть повторюються на них впливають такі фактори:

– мотивація (розробка та впровадження проекту реінжинірингу повинно мати переконання, що цей проект дійсно призведе до значного ефективного результату та залучити весь потенціал промислового підприємства залізничного транспорту);

– керівництво (проект реінжинірингу повинен виконуватися під ефективним керівництвом промислового підприємства залізничного транспорту, тобто мати великий авторитет і нести відповідальність, а також вести тверде і вміле управління);

– співробітники (співробітники при виконанні проекту з впровадження реінжинірингу повинні бути наділені відповідними повноваженнями, бути здатними виконувати їх, повинні освоїти і реалізовувати інноваційний набір зразків поведінки, створення атмосфери співробітництва);

– комунікації (нові завдання повинні бути зрозуміло сформульовані кожному співробітнику. Успішність впровадження реінжинірингу залежить від того, наскільки виконавці розуміють, як досягти стратегічних цілей);

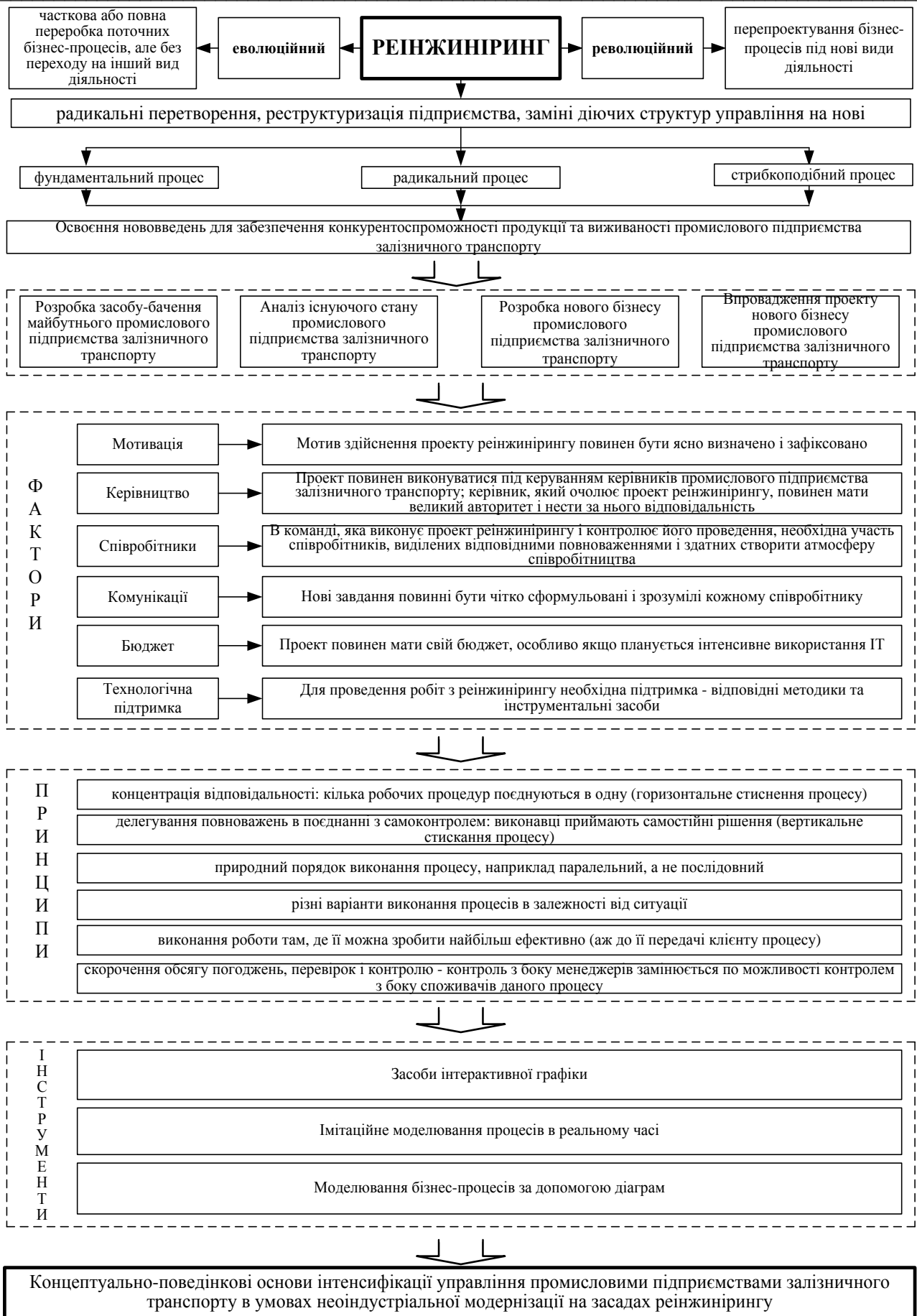

Рис. 1. Концептуально-поведінкові основи інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації

– бюджет (проект повинен мати свій бюджет, реінжиніринг не можливий на умовах самофінансування);

– технологічна підтримка (використання відповідних методик та інструментальних засобів, побудова інформаційної системи для підтримки інноваційних напрямів).

До основних принципів реінжинірингу промислових підприємств залізничного транспорту відносяться:

– концентрація відповідальності: кілька робочих процедур поєднуються в одну (горизонтальне стиснення процесу);

– делегування повноважень в поєднанні з самоконтролем: виконавці приймають самостійні рішення (вертикальне стиснення процесу);

– природний порядок виконання процесу, наприклад паралельний, а не послідовний;

– різні варіанти виконання процесів в залежності від ситуації;

– виконання роботи там, де її можна зробити найбільш ефективно (аж до її передачі клієнту процесу);

– скорочення обсягу погоджень, перевірок і контролю – контроль з боку менеджерів замінюється по можливості контролем з боку споживачів даного процесу.

До інструментів реінжинірингу промислових підприємств залізничного транспорту відносяться:

– засоби інтерактивної графіки;

– імітаційне моделювання процесів в реальному часі;

– моделювання бізнес-процесів за допомогою діаграм.

Все це є основою формування концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації, що є підґрунтям до підвищення рівня їх ефективної діяльності та розвитку за допомогою інструментів реінжинірингу. При ефективно створеній економічній поведінки підприємств залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації після проведення реінжинірингу можливо отримати наступні результати, що наведено на рис. 2.

Рис. 2. Результати ефективної економічної поведінки підприємств залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації після проведення реінжинірингу

Завдання, які доводиться вирішувати в ході формування концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації за допомогою інструментів реінжинірингу, характеризуються високим ступенем складності і високим рівнем відповідальності. Досвід розвитку цього напрямку показав, що успішний реінжиніринг не може бути здійснений без концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту.

В процесі формування концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації за допомогою реінжинірингу приймають участь фахівці двох типів - професіонали в області реконструюється бізнесу і розробники інформаційних систем. Оскільки реінжиніринг орієнтований на процеси, а не на дані, традиційні підходи виявилися неадекватними.

Концептуально-поведінкові основи інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації дозволяють описувати як дані про сутність процесу управління, так і їх економічну поведінку. Крім того, вони забезпечують створення прозорих моделей бізнесу та інформаційних систем, що підвищують рівень розвитку підприємств.

Сучасний період характеризується активним переходом до використання інтегрованих методологій та інструментальних засобів.

Висновки. Отже, визначено в статті, що сутність концептуально-поведінкових основ інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації на засадах реінжинірингу полягає в освоєнні нововведень для забезпечення конкурентоспроможності продукції і в кінцевому рахунку – розвитку підприємства.

Економічна поведінка промислових підприємств залізничного транспорту повинна бути спрямована на досягнення стратегічних цілей, за рахунок оптимізації ре-

зультативності діяльності за рахунок організації на основі упорядкування горизонтальних зв'язків в структурі інтенсифікації управління.

Концептуально-поведінкові основи інтенсифікації управління промисловими підприємствами залізничного транспорту в умовах неоіндустріальної модернізації дозволяють описувати як дані про сутність процесу управління, так і їх економічну поведінку. Крім того, вони забезпечують створення прозорих моделей бізнесу та інформаційних систем, що підвищують рівень розвитку підприємств.

Сучасний період характеризується активним переходом до використання інтегрованих методологій та інструментальних засобів.

Література.

1. Волинчук Ю. В. Реінжиніринг логістичних бізнес-процесів підприємства / Ю. В. Волинчук // Економічний форум. – 2013. – № 1. – С. 220–224.
2. Давиденко В. В. Реінжиніринг бізнес-процесів – шлях до становлення вітчизняних підприємств [Електронний ресурс] / В. В. Давиденко, Н. О. Шевченко // Проблеми системного підходу в економіці. – К. : НАУ, 2011. – № 1. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/pspe/2011_1/Davydenko_111.htm
3. Кривов'язюк І. В. Реінжиніринг логістичних бізнес-процесів і систем як основа їх самовдосконалення та розвитку [Електронний ресурс]. / І. В. Кривов'язюк, Ю. М. Кулик. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/No2/87-94.pdf>.
4. Попов О. І. Формування алгоритму реінжинірингу логістичних бізнес-процесів підприємств харчової промисловості / Попов О. І. // Вчені записки університету «КРОК». Серія : Економіка. – 2013. – Вип. 34. – С. 331–337.
5. Прохорова В. В. Формування конкурентної стратегії підприємств на засадах інноваційно-спрямованого інвестування : монографія. / В. В. Прохорова, В. М. Проценко, В. І. Чобіток. – Харків: УІПА, 2015. – 291 с.
6. Робсон М. Практическое руководство по реинжинирингу бизнес-процессов: монография / М. Робсон, Ф. Уллах; Пер.с англ. Л. Е. Долгова; Ред. пер. Н. Д. Эриашвили. – М. : ЮНИТИ ; М. : Аудит, 1990. – 222 с.
7. Солодка О. В. Реінжиніринг логістичних бізнес-процесів як спосіб їх вдосконалення / О. В. Солодка // Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка»: Логістика. – 2010. – № 669. – С. 317–322.
8. Хаммер М. Реинжиниринг корпорации : манифест революции в бизнесе ; пер. с англ. / Хаммер М., Чампи Дж. – С.-Пб. : Из-во С.-Пб. унив., 1997. – 332 с.

9. Шапот М. Реинжиниринг бизнес-процессов и информационные технологии [Электронный ресурс] / М. Шапот, Э. Попов // Открытые системы. – 1996. – № 1. – Режим доступа: <http://www.osp.ru/os/1996/01/13008006>

10. Яковенко С. І. Реинжиниринг бізнес- F. Ullakh; F. Ullakh;приємствах України / С. І. Яковенко // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 9(39). – С. 118–130.

11. <https://uk.wikipedia.org/>

References

1. Volynchuk, Yu.V. (2013). Reinzhyrnyrnh lohistrychnykh biznes-protsesiv pidpriumstva // Ekonomichnyi forum, (1), 220-224.

2. Davydenko, V.V., & Shevchenko, N.O. (2011). Reinzhyrnyrnh biznes-protsesiv – shliakh do stanovlennia vitchyznianykh pidpriumstv. Problemy systemnoho pidkholu v ekonomitsi, (1). Kyiv: NAU. Retrieved from http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/pspe/2011_1/Davydenko_111.htm

3. Kryvoviazuk, I.V., & Kulyk, Yu.M. (2013). Reinzhyrnyrnh lohistrychnykh biznes-protsesiv i system yak osnova yikh samovdoskonalennia ta rozvytku Retrieved from <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/No2/87-94.pdf>.

4. Popov, O.I. (2013). Formuvannia alhorytmu reinzhyrnyrnh lohistrychnykh biznes-protsesiv

pidpriumstv kharchovoi promyslovosti. Vcheni zapysky universytetu «KROK». Seria: Ekonomika, Issue 34, 331-337.

5. Prokhorova, V.V., Protsenko, V.M., & Chobitok, V.I. (2015). Formuvannia konkurentnoi stratehii pidpriumstv na zasadakh innovatsiino-spriamovanoho investuvannia : monohrafiia. Kharkiv: UIPA.

6. Robson, M., & Ullakh F. (1990). Praktycheskoe rukovodstvo po reynzhynryrnhu byznes-protsessov. (L.E. Dolhova, Trans.), N.D. Eriashvili (Ed). Moskva: YuNITI; Moskva: Audyt.

7. Solodka, O.V. (2010). Reinzhyrnyrnh lohistrychnykh biznes-protsesiv yak sposib yikh vdoskonalennia. Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika», Lohistyka, 669, 317-322.

8. Khammer, M., & Champy, Dzh. (1997). Reinzhyrnyrnh korporatsii: manifest revolyutsiy v biznese. Sankt-Peterburg: Izdatelstvo Sankt-Peterburgskogo universiteta.

9. Shapot, M., & Popov, E. (1996). Reinzhyrnyrnh byznes-protsessov i informatsionnye tekhnolohii. Otkrytye sistemy,. (1). Retrieved from <http://www.osp.ru/os/1996/01/13008006>

10. Yakovenko, S.I. (2004). Reinzhyrnyrnh biznes-protsesiv shliakhom informatyzatsii upravlinnia na pidpriumstvakh Ukrainy. Aktualni problemy ekonomiky. 9(39), 118-130.

11. Retrieved from <https://uk.wikipedia.org/>

КОНЦЕПТУАЛЬНО-ПОВЕДЕНЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИНТЕНСИФИКАЦИИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА В УСЛОВИЯХ НЕОИНДУСТРИАЛЬНОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ НА ОСНОВЕ РЕИНЖИНИРИНГА

В. М. Проценко, к. э. н., профессор, Открытый международный университет развития человека «Украина»

Методология исследования. Благодаря методам обобщения и систематизации теоретических положений по формированию концептуально-поведенческих основ интенсификации управления промышленными предприятиями железнодорожного транспорта в условиях неоиндустриальной модернизации на основе реинжиниринга выявлена необходимость реализовать возможность быстрой адаптации предприятий к новым требованиям потребителей, строить процессы таким образом, чтобы получить максимальный эффект с минимальными финансовыми и трудовыми расходами, что будет характеризоваться скачкообразным улучшением показателей работы.

Результаты. Автором в статье определено, что сущность концептуально-поведенческих основ интенсификации управления промышленными предприятиями железнодорожного транспорта в условиях неоиндустриальной модернизации на основе реинжиниринга заключается в освоении нововведений для обеспечения конкурентоспособности продукции и в конечном счете - развития предприятия. Показано, что экономическое поведение таких предприятий должно быть направлено на достижение стратегических целей за счет оптимизации результативности деятельности за счет организации на основе упорядочения горизонтальных связей в структуре интенсификации управления.

Новизна. Предложено современные концептуально-поведенческие основы интенсификации управления промышленными предприятиями железнодорожного транспорта в условиях неоиндустриальной модернизации. Определены результаты эффективной экономи-

ческого поведения предприятий железнодорожного транспорта в условиях неоиндустриальные модернизации после проведения реинжиниринга.

Практическая значимость. Определено, что реинжиниринг используют при формировании экономического поведения в тех случаях, когда необходимо принять управленческое решение о реорганизации деятельности, а именно: проведение фундаментальных преобразований, реструктуризации, изменении существующих систем управления на инновационно-креативные и тому подобное. Промышленное предприятие железнодорожного транспорта, желающий улучшить свои позиции на рынке, должно совершенствоваться или внедрять инновационные технологии и способы организации их деятельности.

Ключевые слова: промышленные предприятия железнодорожного транспорта; экономическое поведение предприятий; интенсификация управления; реинжиниринг; неоиндустриальная модернизация.

CONCEPTUAL-BEHAVIORAL BASES OF INTENSIFICATION OF INDUSTRIAL RAILWAY TRANSPORT ENTERPRISES UNDER CONDITIONS OF NEOINDUSTRIAL MODERNIZATION ON THE BASIS OF RE-ENGINEERING

V. M. Protsenko, Ph. D (Econ.), Professor, Open International University of Human Development «Ukraine»

Methods. With the help of methods of generalization and systematization of theoretical principles on the formation of conceptual and behavioral fundamentals of intensification of management of industrial enterprises of railway transport in the context of neo-industrial modernization on the basis of reengineering, the need to realize the ability to quickly adapt enterprises to new consumer requirements, to build processes in such a way as to obtain the maximum effect with minimal financial and labor costs, which will be characterized by spasmodic improvement in performance.

Results. The author determined that the essence of the conceptual and behavioral basis for intensifying the management of industrial enterprises of railway transport in the conditions of neo-industrial modernization based on reengineering consists in mastering innovations to ensure the competitiveness of products and, ultimately, the development of the enterprise. It is shown that the economic behavior of such enterprises should be aimed at achieving strategic goals by optimizing the effectiveness of activities through organization based on streamlining horizontal ties in the structure of management intensification.

Novelty. Modern conceptual and behavioral foundations for intensifying the management of industrial enterprises of railway transport in the conditions of neo-industrial modernization are proposed. The results of the effective economic behavior of railway enterprises in the conditions of neo-industrial modernization after reengineering are determined.

Practical value. It is determined that reengineering is used in the formation of economic behavior in those cases when it is necessary to make a managerial decision on the reorganization of activities, namely: carrying out fundamental transformations, restructuring, changing existing management systems to innovative-creative and the like. An industrial enterprise of railway transport, wishing to improve its position in the market, should improve or introduce innovative technologies and ways of organizing their activities.

Keywords: industrial enterprises of railway transport; economic behavior of enterprises; intensification of management; reengineering; neo-industrial modernization.

Надійшла до редакції 04.02.20 р.